

**Діяльність Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ
з реалізації Концепції розвитку НАН України
на 2014-2023 роки (за схемою)**

- Враховуючи факт
  - зростання ролі релігійного чинника в суспільному і духовному житті світу й України,
  - великий обсяг проблем релігійного життя, які вимагають наукового вирішення,
  - зменшення вузівських інституцій, зорієнтованих на релігієзнавчі дослідження,
  - входження українського релігієзнавства в різні міжнародні релігієзнавчі інституції
 вирішити питання подальшого статусу Відділення як єдиної академічної інституції. Утворити в існуючих відділах Відділення з 2015 року 2-3 науково-дослідницькі проблемні групи із своїми плановими темами. Зробити структуру науково-дослідницьких груп Відділення мобільною, такою, що зазнає змін відповідно до виконуваних наукових тем і потреб врахування перебігу релігійного життя. Актуалізувати питання утворення 2-4 релігієзнавчих науково-дослідницьких груп в деяких обласних містах країни (А.Колодний, Л.Филипович. 2014-2016 рр.).
- Враховуючи величезний перелік релігієзнавчих проблем, які потребують свого термінового дослідження і водночас кадрову обмеженість Відділення щодо їх виконання, продовжити практику творення навколо окремих науковців Відділення проблемної групи з викладачів вузів. Також продовжити тематичну спеціалізацію осередків УАР на дослідженні певних наукових тем з видруком після завершення роботи колективних монографій і проведенням тематичних наукових конференцій (А.Колодний, П.Яроцький, М.Бабій 2014-2023 рр.).
- Активізувати роботу діючої при Відділенні Координаційної Ради з релігієзнавчих досліджень (голова – П.Яроцький, секретар – О.Недавня). Раді визначити перелік актуальних для дослідження наукових тем, видрукувати їх у вигляді методичного матеріалу або додатку до «Українського релігієзнавства». Провести аналіз тематики захищених в останні 20 років у всіх діючих в Україні спецрадах дисертаційних робіт з релігієзнавства. Добитися через ДАК МОН обов'язкової попередньої реєстрації тематики дисертаційних робіт і наділити цим правом утворену міжвідомчу Координаційну Раду з релігієзнавства (А.Колодний, П.Яроцький. 2014-2015 рр.).
- Налагодити постійну співпрацю Відділення з органами державної влади, у віданні яких знаходяться питання релігійного життя

(Департамент у справах релігії Міністерства культури, Служба Президента, СБУ, Комітет духовності Верховної Ради, Міністерство юстиції, Міністерство освіти і науки тощо), сприяти утворенню при них науково-експертних релігієзнавчих комісій, до складу яких рекомендувати співробітників Відділення (А.Колодний, О.Саган. 2014-2015 рр).

- Упорядкувати роботу з наукової експертизи релігійного життя у різних його виявах, особливостях конфесійної діяльності, експертизи проблем державно-конфесійних і міжконфесійних відносин. Порушити і вирішити питання утворення і діяльності міжвідомчої Науково-експертної Ради із правових проблем свободи совісті (Л.Филипович, В.Климов. 2014-2015 рр.).
- Завершити роботу над науково-експертним матеріалом «Концепція толерантизація міжконфесійних відносин в Україні» і підготувати новий експертний матеріал «Наукові основи державно-конфесійних відносин в Україні» (А.Колодний, В.Климов, О.Саган, М.Бабій. 2014-2017 рр.).
- Відшукати шляхи регулярного опанування здобутків світового релігієзнавства. Ввійти індивідуальним (в деякі – відділенівським) членством у всі наявні міжнародні та європейські релігієзнавчі інституції - Міжнародну асоціацію дослідників релігії, Міжнародну асоціацію соціологів релігії, Міжнародну асоціацію істориків релігії, Європейську асоціацію істориків релігії, Міжнародну асоціацію релігійної свободи, Міжнародну Академію свободи релігії і віровизнань та ін., брати участь в роботі тих форумів і конференцій, які вони проводять (Л.Филипович, 2014-2023 рр.).
- Проводити щорічно моніторинг релігійних процесів в Україні із врахуванням їх поліконфесійності. Прогнозувати при цьому можливий перебіг цих процесів спеціальним науково-експертним матеріалом для владних структур. Готувати щорічно наукову доповідь з найважливіших проблем релігійного життя для владних інституцій з конкретними пропозиціями щодо його корегування (А.Колодний, О.Саган, В.Титаренко. 2014-2023 рр.).
- Щороку проводити в Києві або ж на базі осередків УАР до десяти релігієзнавчих конференцій. Щороку в грудні проводити науковий колоквиум з планових тем відділів із запрошенням до учавсті в ньому науковців із вузів Києва і областей (Л.Филипович, О.Горкуша. 2014-2023 рр.).
- Прилучатися до роботи комісій Верховної Ради і різних міністерств та відомств з підготовки ними законодавчих актів, які мають відношення до релігійної сфери, державно-церковних відносин тощо. Проінформувати зазначені владні інституції про налаштованість Відділення на співпрацю з ними. Проводити спільні засідання Вченої

Ради Відділення із відповідними відділами різних державних інституцій, керівництвом громадських організацій, зокрема «Просвіти». Ввести до складу Вченої Ради Відділення не тільки релігієзнавців із вузів, а й представників деяких відділів із владних структур, зокрема Департаменту у справах релігії Міністерства культури України (А.Колодний, О.Саган, В.Климов. 2014-2023 рр)..

- Визначити шляхи формування в громадській думці позитивного іміджа та авторитету релігієзнавчої науки, пропагування здобутків українських вчених.
- Розширити зв'язки і співпрацю з редакціями провідних теле- і радіоканалів, електронних ЗМІ, газет і журналів з метою висвітлення в релігієзнавчій інтерпретації на їх шпальтах проблем та новин релігійного життя в релігієзнавчих оцінках, а заодно і з метою інформування про наслідки наукової діяльності нашого Відділення, релігієзнавчого загалу країни. Підвищити рівень інформативного наповнення сайту Відділення і регулярно його поновлювати. Утворити при Відділенні Інформативну Раду сайту (Л.Филипович, О.Бучма, О.Недавня. 2014-2023 рр.).
- Провести Фестиваль релігієзнавчих інституцій країни (відділів, факультетів, кафедр, музеїв тощо) з виставками про їх діяльність. Підготувати і видрукувати відповідний буклет. Налагодити ширшу інформацію про діяльність цих інституцій, їх видруки, плани проведення релігієзнавчих конференцій тощо.
- Всіляко протидіяти поширенню псевдорелігієзнавчих вчень, поданню релігієзнавства як прикриття колишнього атеїзму, протиставленню релігієзнавства і теології та ін. (А.Колодний, М.Бабій, О.Горкуша. 2014 – 2023 рр.).
- Відділенню із врахуванням проблемної структури релігієзнавства підготувати низку релігієзнавчих спецкурсів і запропонувати вузівським релігієзнавчим спеціалізаціям включення їх до навчальних планів і при потребі прочитання. Заодно підготувати навчальні посібники з цих спецкурсів (А.Колодний, Л.Филипович 2014-2023 рр.).
- Активніше залучати вузівських науковців-релігієзнавців до виконання планових тем Відділення і його науково-дослідницьких груп, практикувати виконання разом із вузівськими кафедрами спільних наукових тем. Враховуючи цю можливість, вважати доцільним збільшення планових тем Відділення до трьох-чотирьох відповідно до новоутворених НДГ (А.Колодний, Л.Филипович, П.Яроцький. 2014-2023 рр.).
- З метою стандартизації навчальних планів з релігієзнавчої освіти, підготовки базових програм релігієзнавчих курсів і спецкурсів, вирішення питання кадрового забезпечення релігієзнавчих спеціалізацій університетів, підготовки базових підручників з релігієзнавчих курсів

проводити раз у два роки нараду-семінар керівників наукових відділів, деканів і завідувачів кафедрами релігієзнавчих спеціалізацій (А.Колодний, О.Саган. 2014-2023 рр.).

- Проводити у Відділенні дні чи тижні молодого науковця-релігієзнавця. Проводити тематичні конкурси наукових робіт молодих релігієзнавців з наступним видруком у колективних збірках Відділення праць переможців. Вивчити питання можливості повернення до проведення щорічних літніх шкіл молодих релігієзнавців (В. Титаренко, О.Горкуша, О.Бучма. 2014-2023 рр.).
- Продовжити і урізноманітнити роботу релігієзнавчої секції Малої Академії Наук. Вирішити питання видруку кращих праць юних релігієзнавців у виданнях Відділення (Л.Филипович, О.Горкуша. 2014-2023 рр.).
- Скласти перспективний план видавничої діяльності на 2014-2023 роки як відділів Відділення, так і його співробітників. Зайнятися організацією onlin видань. Залучати до написання колективних монографій Відділення науковців з інших установ (А.Колодний, П.Павленко. 2014 р.).
- Активізувати взаємодію Відділення з офісами і навчальними закладами різних конфесій. Вмінити в обов'язок кожного наукового співробітника налагодження творчих зв'язків із визначеними їм конкретними конфесіями. Слухати регулярно повідомлення відповідальних про діяльність конфесій на засіданнях Інформативного семінару Відділення (О.Саган, М.Бабій. 2014-2023 рр.).
- Продовжити дієві зв'язки Відділення із Всеукраїнською Радою Церков і релігійних організацій, Українським Біблійним Товариством, протестантськими і харизматичними організаціями (О.Саган, В.Шевченко. 2014-2023 рр.).
- Враховуючи те, що релігія тією чи іншою мірою входить у всі сфери суспільного життя, а відтак постає певною мірою і об'єктом дослідження різних гуманітарних наук, ініціювати міждисциплінарні наукові дослідження... Почати їх з міждисциплінарних конференцій, семінарів, круглих столів (А.Колодний, П.Яроцький, В.Шевченко. 2014-2023 рр.).
- Продовжити процес виходу українського релігієзнавства у міжнародний науковий простір. Вирішити питання англійськомовних можливостей його співробітників. Частіше виходити з науковими доповідями на міжнародні зарубіжні конференції (Л.Филипович, В.Титаренко. 2014-2023 рр.).
- Розширити членство Відділення в міжнародних і європейських релігієзнавчих асоціаціях. Вирішити питання наукового стажування співробітників в зарубіжних наукових установах з фаху (А.Колодний, Л.Филипович. 2014-2023 рр.).

- Розглянути можливості виконання спільних наукових проєктів з міжнародними та іноземними організаціями. Брати участь в міжнародних наукових проєктах, зокрема з університетами творчої співпраці Відділення (А.Колодний, Л.Филипович. 2014-2023 рр.).
- Визначити можливості вирішення питання опанування співробітниками молодшого і середнього віку англійської мови (Л.Филипович, О.Саган. 2014-2015 рр.).
- Піднести публікаційну активність наукових співробітників відповідно до наявних норм щорічного видруку наукової продукції. Науковцям видруковувати свої праці не лише у відділенівських, а й у позавідділенівських та зарубіжних виданнях (А.Колодний, Л.Филипович, П.Павленко. 2014-2023 рр.).
- Щорічно складати бібліометричний портрет науковців Відділення. З метою оптимізації наукової діяльності ввести рейтингову оцінку діяльності кожного співробітника і враховувати це при проведенні конкурсів на посаду.Кадровий склад Відділення під час конкурсів формувати залежно від наукових потреб Відділення, рейтингових оцінок співробітників (А.Колодний, Д.Базик. 2014-2023 рр.).
- Схвалити дослідження відділами на наступну десятилітку дослідження таких тем:
  - Трансформація соціальних функцій релігії і їх коригування за умов глобалізації, постмодерну та секуляризації (2015-2017 рр.);
  - Релігійний феномен у змінах його структурних складових і перспектив десакралізації (2015-2017 рр.);
  - Нова релігійність в контексті конфесійних процесів в Україні (2018-2020 рр.);
  - Внутріконфесійні і міжконфесійні відносини на українських теренах і шляхи їх толерантизації (2018 – 2020 рр.);
  - Співвідношення світського і богословського релігієзнавства: історія та сфери взаємності і відмінності (2021-2023);
  - Історія релігії в Україні в її сьогоденнішому осмисленні (2021-2023 рр.).
- Вважати можливим в наступному змінити цієї тематики залежно від змін релігійних процесів в країні і світі, з'яви актуальності якихось тем тощо. Завершення роботи над кожною плановою темою відзначати підготовкою науково-експертного матеріалу для владних органів і проведенням тематичного наукового колоквиуму. Всі науково-експертні матеріали видруковувати в кварталнику «Українське релігієзнавство» (А.Колодний, Л.Филипович. 2015-2023 рр.).
- Підняти рівень вимогливості до матеріалів, що надходять для видруку до видань Відділення релігієзнавства. Стандартизувати їх відповідно до вимог в зарубіжних виданнях (А.Колодний, П.Павленко. 2014-2023 рр.).

- Поліпшити роботу в частині запровадження сучасного маркетингу, обов'язкової організації online-видань, здобуття міжнародного визнання та високого імпаکت-фактору, видання спільних видань із зарубіжними науковими журналами, збільшення видруків англійською мовою та спільних міжнародних видань (А.Колодний, Л.Филипович, П.Павленко, О.Недавня. 2014-2023 рр.).
- При належному фінансуванні Відділення НАН України провести модернізацію комп'ютерної мережі, придбати інші технічні засоби належного забезпечення наукової роботи. Продовжити оформлення музейної кімнати «Релігієзнавство України» (В.Шевченко, Д.Базик. 2014-2023 рр.).
- Розширити прийом в цільову аспірантуру та на стажування пошуківців з вузів країни. Надіслати відповідні листи до вузів з такою пропозицією. Практикувати раз в 2-3 роки проведення спеціалізованих заїздів вузівських викладачів релігієзнавства до Університету філософських знань (О.Саган, О.Горкуша. 2014-2023 рр.).
- Вирішити питання можливості праці науковців у Бібліотеці релігієзнавця. Добитися поповнення фондів Бібліотеки видруками конфесій, діючих в Україні. Упорядкувати газетний фонд бібліотеки (А.Колодний та ін. 2014-2023 рр.).
- Розширити участь Відділення релігієзнавства в релігієзнавчих спільнотах та асоціаціях європейського простору шляхом забезпечення особистого членства науковців Відділення у всіх зарубіжних релігієзнавчих асоціаціях (Л.Филипович, В.Титаренко. 2014-2023 рр.).
- Визначити форми роботи з формування у громадській думці позитивного іміджу Відділення релігієзнавства, авторитету релігієзнавчої науки. Інформувати щорічно спеціальним листом інші релігієзнавчі інституції, міжнародні релігієзнавчі центри про видруки нові видруки Відділення, різноманіття форм його діяльності, графік проведення наукових релігієзнавчих конференцій тощо (П.Яроцький, Л.Филипович, О.Горкуша. 2014-2023 рр.).

Керівник Відділення релігієзнавства А.КОЛОДНИЙ
Вчений секретар Відділення Д. БАЗИК